

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12.6.2021
Sayı : 1805

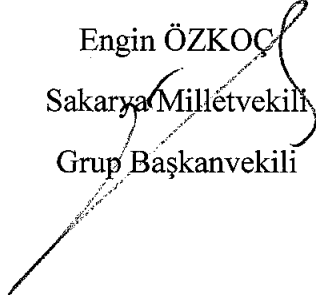
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

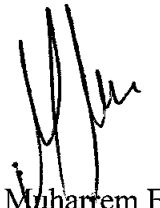
Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

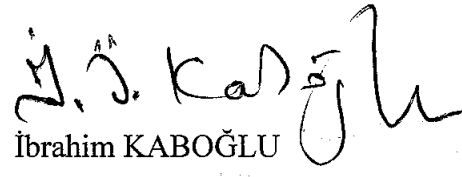
Gereğini saygılarımla arz ederim.16.06.2021

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOC
Sakarya Milletvekili
Grup Başkanvekili

Muharrem ERKEK
Çanakkale Milletvekili

İbrahim KABOĞLU
İstanbul Milletvekili

Zeynel EMRE
İstanbul Milletvekili

Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

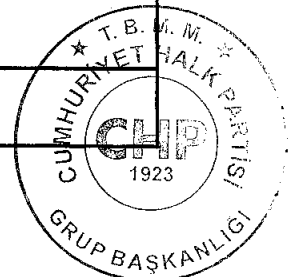

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Adalet
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih : 18 Haziran 2021	Esas No: 3689

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
17 Haziran 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
17 Haziran 2021
No. 829929
EBYS ve AKTARILMIŞTIR

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SERA KADIGİL	İSTANBUL	
AYSU BANKOĞLU	BARTIN	
ALPAY ANTMEN	MERSİN	
TURAN AYDOĞAN	İSTANBUL	
SÜLEYMAN BÜLBÜL	AYDIN	
MURAT EMİR	ANKARA	
CİHANGİR İSLAM	İSTANBUL	
ABDUHRAHMAN TUTDERE	ADIYAMAN	
UTKU ÇAKIRÖZER	ESKİŞEHİR	
RAFET ZEYBEK	ANTALYA	
TUFAN KÖSE	ÇORUM	
LEVENT GÖK	ANKARA	
BÜLENT TEZCAN	AYDIN	
ALİ MAHİR BAŞARIR	MERSİN	
ALİ HAYDAR HAKVERDİ	ANKARA	
SERVET ÜNSAL	ANKARA	
İRFAN KAPLAN	Gaziantep	
MAHMUT TANAL	İSTANBUL	
SEVDA ERDAN KILIÇ	İZMİR	
Kadri Enis Berberoğlu	İstanbul	
Sibel Özdemir	İstanbul	

GENEL GEREKÇE

Anayasa'nın 34. maddesi, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını düzenlemektedir. Düzenlemenin 2. fıkrasına göre *“Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir”*. Yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin de 11. maddesi, toplantı özgürlüğünü düzenlemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi; toplantı özgürlüğünün demokratik bir toplumda temel bir hak oluşturduğunu ve tıpkı ifade özgürlüğünün durumunda olduğu gibi, bu hakkın da bu tür bir toplumun temellerinden olduğunu ifade etmektedir. Bu hak, bu sebeple, daraltıcı bir yoruma konu olamaz (AİHM, Djavit AN-Türkiye, başvuru no: 20652/92, 20/02/2003, 55). AİHS'nin 11. maddesinin 2. fıkrası, sınırlamaya ilişkin meşru amaçlar olarak ulusal güvenliğin, kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasını öngörmekte, toplantı özgürlüğünün başka sınırlamalara tabi tutulamayacağını belirtmekte, sınırlamanın da ancak kanunla yapılabileceğini ifade etmektedir.

Hak ve özgürlükler, ancak Anayasa ve AİHS'de sayılan meşru amaçlar çerçevesinde ve kanunla sınırlanabilir. Bu sebeplerle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 6. maddesinin 2. fıkrasından, *“vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmayacak”* ibaresi çıkarılmıştır. Zira; bir yandan belirsiz ve öngörülemez niteliği sebebiyle kullanılan ifade keyfi uygulamalara açıktır ve kanunilik ilkesine uygun düşmemektedir. Öte yandansa, koyulan ölçü, belirsizliği sebebiyle Anayasa ve AİHS'de öngörülen meşru amaçları genişletme potansiyelini taşımaktadır ve bu itibarla meşru bir sınırlama amacı olarak kabul edilemez. Ölçütülük ilkesi, sınırlamaların dar yorumlanması gibi temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasına ilişkin temel ilke ve ölçütler zaten mevcutken ve kamuyla bireylerin ya da toplulukların çıkarları arasındaki dengeyi sağlamak için bu kavramsal taban yeterliyken; *“vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmayacak”* şeklindeki bir ölçü öngörmek, İdare'nin keyfi şekilde davranmasına yol açacak ve özellikle muhalif olan ya da azınlıktaki görüş ve grupların kendilerini ifade etmelerine, çoğunluğun günlük yaşam konforu ileri sürülerek engel olunabilecektir.

Söz konusu ifadenin kanundan çıkarılması, kamu düzeni açısından hiçbir sorun yaratmayacaktır. 6. maddenin 2. fıkrası, zaten kamu düzeni ve genel asayiş ölçütlerine atıf yapmaktadır.

Teklif konusu değişiklikle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun söz konusu düzenlemesi; Anayasa'ya, AİHS'ye ve çoğulcu demokrasinin icaplarına uygun hale getirilmiş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- OHAL sonrası çıkartılan ve kanun yoluyla OHAL düzenlemesi olarak tanımlanabilecek 7145 sayılı yasa ile eklenen ibare; toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkına kanunilik, meşru amaç ve ölçülülük ölçütlerine aykırı sınırlamalar getirmeyi mümkün kılmaktadır. Yapılan değişiklikle, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 6 ncı maddesi, Anayasa ve AİHS’de öngörülen hak sınırlama ölçütleriyle uyumlu hale getirilmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılamaz derecede zorlaştırmayacak” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

